

lovgivningen vedrørende fysisk planlægning, ekspropriationslovgivningen og skattestyrelsesloven. Disse regler er netop udformet med henblik på at sikre, at parterne inddrages på den mest hensigtsmæssige måde inden for de pågældende forvaltningsområder. Sådanne regler vil derfor blive opretholdt.

e. Begrundelse

Bestemmelserne i lovforslagets kapitel 6 om begrundelse m.v. er udarbejdet på grundlag af indstillingen i *Betænkning om begrundelse af forvaltningsafgørelser og administrativ rekurs m.v.* (nr. 657/1972).

Denne betæknings afsnit II om begrundelse af forvaltningens afgørelser indeholder indledningsvis en gennemgang af de specielle forskrifter om begrundelse, der fandtes i særlovgivningen (side 14–22), og en redegørelse for praksis på de forvaltningsområder, hvor sådanne forskrifter ikke fandtes (side 22–28). Dernæst refereres en række almindelige forskrifter om begrundelse i udenlandsk lovgivning (side 28–31) samt overvejelser, der tidligere har fundet sted her i landet om gennemførelse af en almindelig regel om begrundelse af forvaltningsafgørelser (side 31–33).

Efter udvalgets opfattelse (betænkningens side 33ff.) taler hensynet til retssikkerheden for, at der i videst muligt omfang gives vedkommende borger en fyldestgørende forklaring på, hvorfor en konkret afgørelse har fået netop det indhold, den har.

Udvalget peger i den forbindelse navnlig på, at begrundelse har særlig betydning for borgerens overvejelser om, hvorvidt han bør søge en afgørelse ændret. Det er ligeledes efter udvalgets opfattelse rimeligt at tro, at begrundelse vil kunne lette den enkelte borgers aksept af den trufne afgørelse, og man kan derved håbe indirekte at styrke tilliden til forvaltningen. Begrundelser kan endelig lette de underordnede myndigheders administration og bidrage til en klar og fast praksisdannelse.

Udgangspunktet for udvalgets overvejelser har derfor været det hovedsynspunkt, at hensynet til retssikkerheden taler for, at der – så vidt det er foreneligt med hensynet til en effektiv og smidig forvaltning – i videst muligt omfang meddeles begrundelse for forvaltningens afgørelser. Gennemførelse af en almindelig lovbestemmelse om begrundelse vil derfor tjene til at fremme retssikkerheden. Heroverfor peger udvalget imidlertid på, at en almindelig lovregel om begrundelse må formuleres meget vagt og ubestemt, og at en sådan bestemmelse derfor kan volde vanskeligheder i den praktiske administration. Præcise regler om begrundel-

se kan efter udvalgets opfattelse kun udformes med bestemte sagsområder eller afgørelsesarter for øje.

På baggrund heraf anser udvalget det for den mest ønskelige løsning, at man dels udsender et cirkulære til statsadministrationen om pligt til efter begæring at meddele en begrundelse for en truffet afgørelse, dels – og samtidig hermed – igangsætter den langvarige proces, der består i efterhånden at indsætte veludformede og præcise regler om begrundelse i de enkelte love (betænkningen side 35). Udvalget har udarbejdet et udkast til et sådant cirkulære (betænkningen side 36), der forudsættes fulgt op af en tilsvarende henstilling fra indenrigsministeriet til den kommunale forvaltning.

For så vidt der måtte være ønske om at gennemføre en almindelig lovbestemmelse om begrundelse, bør en sådan bestemmelse efter udvalgets opfattelse udformes som en generel hovedregel om efterfølgende begrundelse efter begæring. Udvalget har ikke udarbejdet noget udkast til en sådan lovbestemmelse, men har i stedet peget på en række problemer, som udformningen af en sådan bestemmelse vil give anledning til, og givet udtryk for sit syn på disse spørgsmål (betænkningen side 36–46). For så vidt der måtte være ønske om at gå videre og fastsætte en almindelig lovbestemmelse om, at en forvaltningsmyndigheds afgørelser skal ledsages af en begrundelse uanset, om den, der er part i sagen, har fremsat begæring derom (samtidig begrundelse), har udvalget ønsket at understrege, at de praktiske vanskeligheder ved en sådan ordning efter udvalgets bedømmelse er meget store (betænkningen side 46–47). Efter udvalgets opfattelse bør en eventuel almindelig lovbestemmelse om samtidig begrundelse derfor begrænses til tilfælde, hvor begrundelsens betydning for parten er særlig åbenbar, og hvor de almindelige retssikkerhedshensyn derfor er særligt tungtvejende. Som sådanne tilfælde peger udvalget på klagesager, sager, hvorved der træffes afgørelse i en tvist mellem flere parter, og sager om tilbagekaldelse af en meddelt autorisation eller om andre former for rettighedsfratagelse. I andre tilfælde bør man efter udvalgets opfattelse indskrænke sig til en almindelig regel om efterfølgende begrundelse efter begæring. Denne mest subsidiære indstilling svarer til, hvad der gjaldt efter den norske forvaltningslov i dennes oprindelige affattelse.

Det fremhæves i betænkningen (side 35), at en eventuel almindelig lovbestemmelse – det være sig om samtidig eller efterfølgende begrundelse – bør søges suppleret af mere præcist udformede begrundelsesforskrifter i særlovgivningen.